

ПОРЯДОК ПЕРЕДАЧІ РЕЧОВИХ ДОКАЗІВ НАЦІОНАЛЬНОМУ АГЕНТСТВУ УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ВИЯВЛЕННЯ, РОЗШУКУ ТА УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ, ОДЕРЖАНИМИ ВІД КОРУПЦІЙНИХ ТА ІНШИХ ЗЛОЧИНІВ: ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ АСПЕКТ

ГРИНЮК Володимир Олексійович - доктор юридичних наук, доцент, завідувач кафедри кримінального процесу та криміналістики Інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка

КОВАЛЬЧУК Сергій Олександрович - доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри кримінального процесу та криміналістики Івано-Франківського юридичного інституту Національного університету «Одеська юридична академія»
DOI 10.32782/NP.2021.1.13

Стаття посвячена розкриттю з урахуванням норм Уголовного процесуального кодексу України і Закону України від 10.11.2015 г. № 772-VIII і сформованої на їх основі судової практики порядку передачі речових доказів Національному агентству України по питанням виявлення, розшуку і управління активами, отриманими від корупційних і інших злочинів.

Охарактеризовано механізм передачі речових доказів Агентству при наявності письмового згоди власника, який визначається як підстава для їх передачі як для зберігання, так і для реалізації.

Розкрито порядок передачі речових доказів Агентству на підставі рішення слідчого судді, суду. З урахуванням норм УПК України визначено вимоги до змісту ходатайства про передачу речових доказів Агентству. На підставі судової практики обобщено коло обставин, що підлягають врахуванню слідчим суддею, судом в ході рішення питання про передачу речових доказів Агентству. Виділено вимоги до змісту ходатайства про передачу речових доказів слідчим суддею, судом об умовляннях ходатайства детектива, слідчого, прокурора і передачу речових доказів Агентству. З урахуванням судової практики обобщено підстави для відмови слідчим суддею, судом в задоволенні ходатайства про передачу речових доказів Агентству. На

основі практики Верховного Суду вказано на неможливість оскарження рішення про передачу речових доказів Агентству.

Ключові слова: речові докази, зберігання речових доказів, реалізація речових доказів, передача речових доказів, АРМА.

Постановка проблеми

Законом України «Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів» від 10.11.2015 р. № 772-VIII (далі – Закон) частину шосту статті 100 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК) було доповнено абзацом сьомим, який передбачив підстави передачі визначених у ньому речових доказів Національному агентству України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів (далі – Агентство), а також внесено зміни і доповнення до частин сьомої та восьмої зазначеної статті, спрямовані на визначення порядку їх передачі й особливостей реалізації Агентством. Зі створенням Агентства та наданням йому повноважень щодо управління активами, у тому числі й майном, на яке накладено арешт у кримінальному провадженні (у передбачених КПК випадках), у слідчій і судовій практиці виникла низка питань, пов'язаних із застосуванням норм абзацу

сьомого частини шостої та частин сьомої і восьмої статті 100 КПК.

Оскільки норми КПК і Закону передбачають обмеження та/або позбавлення права власності, народними депутатами України як суб'єктом права на конституційне подання ставилося питання про їх конституційність. Так, конституційним поданням від 10.07.2018 р. № 16/18 вони просили Конституційний Суд України визнати такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними) окремі положення законодавчих актів України, які стосуються прав, свобод та обов'язків людини і громадянина, а саме: пункту четвертого частини першої статті 1, статті 19, статті 20, статті 21 Закону та пов'язаних з ними окремих положень статті 100 КПК, а саме: положення «а в разі її відсутності – за рішенням слідчого судді, суду» пункту другого частини шостої, абзацу сьомого частини шостої, частини сьомої, положення «а у випадках, якщо такі речові докази передані Національному агентству України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, – відповідно до закону та прийнятих на його виконання актів законодавства» частини восьмої статті 100 КПК [1]. Водночас, Конституційний Суд України ухвалою від 03.10.2018 р. № 57-у/2018 відмовив у відкритті конституційного провадження у справі № 1-306/2018 (4151/18) у зв'язку з невідповідністю конституційного подання вимогам, передбаченим Законом України «Про Конституційний Суд України» [2].

З урахуванням цього наведені норми КПК і Закону на сьогодні залишаються чинними і потребують ґрунтовного дослідження на основі сучасних правозастосовних проблем, у тому числі присвяченого детальній характеристиці порядку передачі речових доказів Агентству.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Дослідженню механізму передачі речових доказів Агентству й управління ними у доктрині кримінального процесу присвячена недостатня увага. Так, до розкриття окремих теоретичних і практичних аспектів цієї проблематики звертаються А. Білецький, який розглядає передачу активів Агентству в контексті практики ЄСПЛ [3, с. 19-34], В. Білоус, який характеризує напрями упровадження прак-

тик і стандартів ЄС у галузі виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, у діяльність вітчизняних органів досудового розслідування [4, с. 18-38], Г. Буяджи, яка досліджує особливості здійснення Агентством управління майном [5, с. 185-198], Т. Зелькіна, яка визначає особливості управління, характеризує активи, що можуть бути передані в управління Агентству [6, с. 242-250], та окреслює проблеми забезпечення захисту майнових прав осіб у сфері виявлення, розшуку й управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів [7, с. 72-82], та інші вчені. Водночас, комплексне дослідження порядку передачі речових доказів Агентству в його процесуальному аспекті не проводилося.

Метою статті є розкриття з урахуванням норм КПК і Закону та сформованої на їх основі судової практики процесуального порядку передачі речових доказів Агентству.

Виклад основного матеріалу

Процесуальний порядок передачі речових доказів Агентству диференціюється залежно від наявності згоди власника на її здійснення, яка підлягає наданню у письмовій формі.

За наявності письмової згоди власника речові докази, вартість яких відповідає вимогам абзацу сьомого частини шостої статті 100 КПК і на які накладено арешт у кримінальному провадженні, передаються Агентству разом з копією такої згоди, яка, з урахуванням норми абзацу другого частини першої статті 19 Закону, надсилається Агентству не пізніше наступного робочого дня після її надання з відповідним зверненням прокурора [8]. Оскільки управління рухомим та нерухомим майном, цінними паперами, майновими та іншими правами здійснюється Агентством шляхом реалізації відповідних активів або передачі їх в управління (частина перша статті 21 Закону) [8], за винятком грошових коштів у готівковій та безготівковій формах у будь-якій валюті та банківськими металами, управління якими здійснюється шляхом їх розміщення на депозитних рахунках Агентства або продовження їх розміщення до закінчення строку дії договору депозиту на депозитному рахунку власника в банку, у якому вони були розміщені на

момент накладення арешту (частина перша статті 20 Закону) [8], а також речових доказів, зазначених в абзаці першому частини шостої статті 100 КПК, які передаються Агентству для реалізації (абзац сьомий частини шостої статті 100 КПК) [9], то письмова згода власника є підставою для передачі речових доказів Агентству як для зберігання, так і для реалізації.

За відсутності письмової згоди власника речові докази можуть передаватися Агентству тільки на підставі ухвали слідчого судді, суду (абзац сьомий частини шостої статті 100 КПК та абзац другий частини першої статті 19 Закону) [8; 9]. Наведені норми ґрунтуються на засаді недоторканності права власності, яка передбачає, що позбавлення або обмеження права власності під час кримінального провадження здійснюється лише на підставі вмотивованого судового рішення, ухваленого в порядку, передбаченому цим Кодексом (частина перша статті 16 КПК) [9]. За відсутності письмової згоди власника на передачу речових доказів Агентству частина сьома статті 100 КПК зобов'язує слідчого за погодженням із прокурором або прокурора звернутися з відповідним клопотанням до слідчого судді місцевого суду, в межах територіальної юрисдикції якого здійснюється досудове розслідування, а в кримінальних провадженнях щодо злочинів, віднесених до підсудності Вищого антикорупційного суду, – до слідчого судді Вищого антикорупційного суду, або до суду під час судового провадження [9]. З урахуванням норм пункту сімнадцятого частини першої статті 3 і частини другої статті 41 КПК, повноваженнями щодо звернення з таким клопотанням користуються також детективи Національного антикорупційного бюро України, які можуть подати його за погодженням з прокурором Спеціалізованої антикорупційної прокуратури та які, як свідчать результати дослідження судової практики, широко використовують ці повноваження [10; 11].

Клопотання про передачу речових доказів Агентству повинно відповідати вимогам частини другої статті 171 КПК і містити вказівку на: 1) підставу та мету передачі речових доказів Агентству, а також відповідне обґрунтування необхідності її здійснення; 2) перелік і види речових доказів, що належить передати Агент-

ству; 3) документи, які підтверджують право власності на речові докази, що належить передати Агентству, або конкретні факти і докази, що свідчать про володіння, користування чи розпорядження підозрюваним, обвинуваченим, третіми особами ними; 4) розмір шкоди, завданої державі внаслідок кримінального правопорушення, у разі подання клопотання про передачу Агентству речових доказів, на які накладено арешт з метою забезпечення відшкодування такої шкоди. При цьому до клопотання мають бути додані оригінали або копії документів та інших матеріалів, якими детектив, слідчий, прокурор обґрунтовує наведені в ньому доводи.

Зазначене клопотання підлягає розгляду слідчим суддею, судом не пізніше двох днів з дня його надходження до суду з дотриманням вимог статті 172 КПК. Зокрема, з урахуванням норми частини першої вказаної статті, воно розглядається за участю детектива, слідчого та/або прокурора, підозрюваного, обвинуваченого, іншого власника майна, і за наявності – також захисника, представника власника майна, неприбуття яких у судові засідання не перешкоджає розгляду клопотання [9]. При цьому, як свідчать результати дослідження судової практики, у низці випадків слідчі судді та суди на підставі норми частини другої статті 172 КПК визнають недоцільним виклик власника майна та/або його захисника, представника в судові засідання [12; 13], обґрунтовуючи таке рішення наявністю обставин, зазначених у клопотанні (ризиків вчинення перешкод, які унеможливають передачу та забезпечення ефективного управління майном) [14; 15].

У ході вирішення питання про передачу Агентству речових доказів слідчий суддя, суд, керуючись нормами абзацу сьомого частини шостої статті 100, частини другої статті 173 КПК і частини першої статті 19 Закону, повинен враховувати:

1. Вартість речових доказів, яка з урахуванням абзацу сьомого частини шостої статті 100 КПК повинна складати понад 200 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, у зв'язку з чим слідчий суддя, суд повинен встановити відповідність вартості речових доказів закріпленим КПК вимогам до неї. За наявності декількох речових доказів, про пе-

редачу яких Агентству заявлене клопотання, слідчі судді, суди беруть до уваги сумарну їх вартість [13; 16].

2. Наявність ухвали слідчого судді, суду про арешт майна, щодо якого заявлено клопотання про передачу Агентству, та встановлення нею заборони розпоряджатися та/або користуватися таким майном [16; 17]. При цьому слідчі судді, суди звертають увагу на те, чи постановлена ухвала в конкретному кримінальному провадженні та чи є вона чинною (нескасованою в порядку статті 174 КПК) [18; 19]. Виняток з цього становлять випадки, за яких прокурор або детектив чи слідчий за погодженням із прокурором звертається до слідчого судді, суду з клопотанням про арешт майна, визнаного речовими доказами, зі встановленням заборони розпоряджатися та/або користуватися таким майном та його передачу Агентству [20; 21].

3. Можливість використання речових доказів як доказу у кримінальному провадженні та відсутність у результаті їх передачі Агентству шкоди для кримінального провадження (якщо у клопотанні ставиться питання про передачу речових доказів, арешт на які накладено з метою забезпечення їх збереження). При цьому слідчі судді, суди беруть до уваги наявність постанови слідчого, прокурора про визнання майна, щодо передачі якого Агентству заявлено клопотання, речовими доказами у конкретному кримінальному провадженні [18; 20] і вказують, що вони можуть бути передані Агентству без шкоди для кримінального провадження, оскільки не містять слідів кримінального правопорушення [22; 23].

4. Наявність обгрунтованої підозри у вчиненні особою кримінального правопорушення або суспільно небезпечного діяння, що підпадає під ознаки діяння, передбаченого законом України про кримінальну відповідальність (якщо у клопотанні ставиться питання про передачу Агентству речових доказів, арешт на які накладено з метою забезпечення конфіскації майна або відшкодування шкоди, завданої державі внаслідок кримінального правопорушення) [24].

5. Можливість застосування спеціальної конфіскації майна (якщо у клопотанні ставиться питання про передачу Агентству речових

доказів, арешт на які накладено з метою забезпечення спеціальної конфіскації) [19].

6. Розмір шкоди, завданої державі кримінальним правопорушенням (якщо у клопотанні ставиться питання про передачу Агентству речових доказів, арешт на які накладено з метою забезпечення відшкодування державі такої шкоди) [25].

7. Можливість досягнення внаслідок передачі речових доказів Агентству на зберігання визначеної законом мети – забезпечення їх збереження або збереження їхньої економічної вартості [18; 26]. При цьому слідчі судді, суди нерідко додатково вказують й іншу мету передачі речових доказів Агентству – виключення прямого або опосередкованого впливу та посягання на арештоване майно, запобігання можливості знищення, відчуження майна [13; 20].

8. Належність речових доказів до їх видів, визначених в абзаці першому частини шостої статті 100 КПК (якщо у клопотанні ставиться питання про передачу Агентству таких речових доказів для реалізації) [23].

За результатами розгляду клопотання про передачу речових доказів Агентству слідчий суддя, суд постановляє ухвалу про повне або часткове задоволення клопотання детектива, слідчого, прокурора або про відмову у його задоволенні.

У разі встановлення наявності підстав передачі речових доказів Агентству (термін «підстави» використано законодавцем у пункті другого частини п'ятої статті 173 КПК, хоча стосовно передачі речових доказів Агентству мова фактично йде про умови їх передачі, які є нормативно встановленими вимогами, дотримання сукупності яких дозволяє забезпечити законність рішення про здійснення такої передачі – В.Г., С.К.) слідчий суддя, суд задовольняють клопотання та постановляють ухвалу про їх передачу Агентству. У цій ухвалі слідчий суддя, суд зазначає: 1) перелік речових доказів, які підлягають передачі Агентству; 2) підстави їх передачі Агентству; 3) спосіб управління речовими доказами, який підлягає застосуванню Агентством: управління ними шляхом передачі управителю або шляхом реалізації; 4) обов'язок Агентства забезпечити державну реєстрацію активів, прав на них та їх обтяжень (у разі передачі Агент-

ству речових доказів, що є активами, права на які та їх обтяження підлягають державній реєстрації); 5) спосіб інформування зацікавлених осіб про ухвалене судове рішення.

Постановлення слідчим суддею, судом ухвали про передачу речових доказів Агентству є юридичним фактом, який призводить до покладення на прокурора обов'язків, визначених частиною сьомою статті 100 КПК: 1) не пізніше наступного робочого дня з моменту постановлення ухвали слідчого судді, суду надіслати копію цієї ухвали вказаному Агентству; 2) вжити невідкладних заходів щодо передачі цих активів зазначеному Агентству [9].

Як загальну підставу для відмови слідчим суддею, судом у задоволенні клопотання про передачу речових доказів Агентству у частині першій статті 173 КПК закріплено недоведення слідчим, прокурором необхідності такої передачі [9]. Водночас, наведена підстава носить узагальнювальний характер і використовується в судовій практиці з урахуванням визначених абзацом сьомим частини шостої статті 100 КПК і частиною першою статті 19 Закону умов передачі речових доказів Агентству. Так, як свідчать результати дослідження судової практики, підставами для відмови слідчим суддею, судом у задоволенні клопотання про передачу речових доказів Агентству є недоведення слідчим, прокурором: 1) відповідності вартості речових доказів закріпленим КПК вимогам до неї внаслідок ненадання відомостей про їх вартість [10; 17] або надання неналежних доказів для її підтвердження (зокрема, довідки про моніторинг цін на подібні об'єкти, які містяться на сайтах з продажу нерухомості в мережі Інтернет) [27]; 2) факту чинності ухвали слідчого судді, суду про арешт речових доказів внаслідок її ненадання [28] чи надання незавіреної належним чином копії такої ухвали [10]; 3) факту визнання майна, про передачу якого Агентству заявлено клопотання, речовим доказом внаслідок ненадання постанови про визнання його речовим доказом [10; 29]; 4) відсутності в результаті передачі речових доказів Агентству шкоди для кримінального провадження, у тому числі внаслідок ненаведення доводів, чому саме такий спосіб забезпечення їх зберігання є найбільш доцільним [30]; 5) чіткої позиції щодо способу управління

речовими доказами, який підлягає застосуванню Агентством: управління ними шляхом передачі управителю за договором або шляхом реалізації [31]; 6) можливості досягнення внаслідок передачі речових доказів Агентству на зберігання визначеної законом мети – забезпечення їх збереження або збереження їхньої економічної вартості [12; 28; 30; 32]; 7) належності речових доказів до їх видів, визначених в абзаці першому частини шостої статті 100 КПК, внаслідок недоведення факту наявності труднощів у зберіганні таких речових доказів [23] або факту співмірності витрат, пов'язаних із забезпеченням спеціальних умов зберігання чи управління ними, з їх вартістю [32], у тому числі й ненадання доказів того, що такі речові докази швидко втрачають свою вартість або швидко псуються [32]; 8) порушення детективом, слідчим, прокурором вимог КПК щодо порядку подання клопотання (непогодження детективом, слідчим клопотання з прокурором, його подання після закінчення строків досудового розслідування або ненадання матеріалів, які підтверджують факт їх дотримання, тощо) [27].

З урахуванням частини сьомої статті 172 КПК, копія ухвали слідчого судді, суду підлягає негайному врученню після її постановлення слідчому, прокурору, а також присутнім під час оголошення ухвали підозрюваному, обвинуваченому, іншому власнику майна, захиснику, представнику власника майна. У разі їх відсутності під час оголошення ухвали копія ухвали на підставі вказаної норми підлягає надсиланню їм не пізніше наступного робочого дня після її постановлення [9].

Незважаючи на припис частини сьомої статті 100 КПК про розгляд клопотання про передачу речових доказів Агентству згідно із статтями 171-173 цього Кодексу [9], вказана норма не поширюється на правовідносини, врегульовані абзацом сьомим частини сьомої статті 173 КПК. Так, якщо відповідно до вказаної норми підозрюваний, обвинувачений, треті особи мають право оскаржити судове рішення щодо арешту майна [9], то ухвала слідчого судді, суду про передачу речових доказів Агентству оскарженню не підлягає. На неможливість її оскарження слушно вказує Верховний Суд у сформованому ним правовому висновку, обґрунтовуючи свою позицію відмін-

ностями у правовій природі ухвал про арешт майна та про визначення порядку зберігання речових доказів у кримінальному провадженні шляхом передачі в управління Агентству, а також помилковістю ототожнення підстав ухвалення вказаних судових рішень [33]. Поділяючи наведену позицію Верховного Суду та надаючи їй розширювального тлумачення, потрібно вказати, що ухвала про передачу речових доказів Агентству за своєю правовою природою є похідною від ухвали про арешт майна, оскільки без накладення останнього не може бути постановлене рішення про передачу майна, визнаного речовими доказами, Агентству. У свою чергу, скасування ухвали про арешт майна призводить до повернення власнику речових доказів, переданих Агентству на підставі відповідної ухвали слідчого судді, суду.

Висновки

Результати проведеного дослідження свідчать, що передача речових доказів Агентству в її процесуальному аспекті включає в себе: 1) за наявності згоди власника: а) отримання його письмової згоди на здійснення такої передачі; б) складання прокурором звернення про передачу речових доказів та його надсилання з копією письмової згоди власника Агентству; 2) за відсутності письмової згоди власника: а) ініціювання прокурором або детективом чи слідчим за погодженням із прокурором розгляду та вирішення питання про передачу речових доказів Агентству шляхом складання відповідного клопотання та звернення з ним до слідчого судді, суду; б) розгляд клопотання про передачу речових доказів Агентству слідчим суддею, судом; в) постановлення за результатами розгляду вказаного клопотання ухвали про його повне або часткове задоволення чи про відмову у його задоволенні.

Література

1. Конституційне подання 56 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень законодавчих актів України, що стосуються прав, свобод та обов'язків людини і громадянина від 10.07.2018 р. № 16/18. URL: http://www.ccu.gov.ua/sites/default/files/3_4151.pdf.

2. Ухвала Великої Палати Конституційного Суду України про відмову у відкритті конститу-

ційного провадження у справі за конституційним поданням 56 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень пункту 4 частини першої статті 1, статей 19, 20, 21 Закону України «Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів», пункту 2, абзацу сьомого частини шостої, частин сьомої, восьмої статті 100 Кримінального процесуального кодексу України від 03.10.2018 р. № 57-у/2018 у справі № 1-306/2018 (4151/18). URL: http://www.ccu.gov.ua/sites/default/files/docs/57_u_2018.pdf.

3. Білецький А. Передача в управління активів, одержаних від корупційних та інших злочинів: практика Європейського суду з прав людини. *Управління активами як функція АРМА: співвідношення норм права*. К.: Трансперенсі Інтернешнл Україна, 2019. С. 19-34.

4. Білоус В.В. Упровадження в діяльність органів досудового розслідування України кращих практик і стандартів Європейського Союзу в галузі виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів. *Modern achievements of EU countries and Ukraine in the area of law*. Collective monograph. Riga: Izdevnieciba «Baltija Publishing», 2020. Part 1. P. 18-38.

5. Буюджи Г. Особливості управління майном Національним агентством України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів. *Право України*. 2018. № 2. С. 185-198.

6. Зелькіна Т.Є. Особливості управління та характеристика активів, що можуть бути передані в управління АРМА. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2019. Вип. 2. Т. 1. С. 242-250.

7. Зелькіна Т.Є. Проблеми забезпечення захисту майнових прав осіб у сфері виявлення, розшуку й управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2019. № 3. С. 72-82.

8. Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів: Закон України від 10.11.2015 р. № 772-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/772-19>.

9. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.

10. Ухвала Солом'янського районного суду міста Києва від 23.06.2018 р. у справі-

№ 760/15510/18 (провадження-№ 1-кц/760/8202/18). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/75009567>.

11. Ухвала Солом'янського районного суду міста Києва від 24.05.2018 р. у справі-№ 760/11931/18 (провадження-№ 1-кц/760/6483/18). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/74278024>.

12. Ухвала Печерського районного суду міста Києва від 12.07.2019 р. у справі № 757/17669/19-к (провадження № 1-кц-18731/19). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/82987455>.

13. Ухвала Печерського районного суду міста Києва від 06.08.2019 р. у справі № 757/41255/19-к (провадження № 1-кц-37985/19). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/83694511>.

14. Ухвала Печерського районного суду міста Києва від 01.02.2019 р. у справі № 757/2724/19-к (провадження № 1-кц-6818/19). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/79679434>.

15. Ухвала Івано-Франківського міського суду Івано-Франківської області від 04.02.2020р. у справі № 344/1667/20 (провадження-№ 1-кц/344/787/20). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/87372985>.

16. Ухвала Сєвєродонецького міського суду Луганської області від 24.04.2019 р. у справі-№ 428/4374/19 (провадження-№ 1-кц/428/3094/2019). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/81681955>.

17. Ухвала Шевченківського районного суду міста Києва від 07.05.2019 р. у справі-№ 761/16965/19 (провадження-№ 1-кц/761/11964/2019). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/81632778>.

18. Ухвала Солом'янського районного суду міста Києва від 24.05.2019 р. у справі-№ 760/9481/17 (провадження № 1-кп/760/758/18). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/86199364>.

19. Ухвала Печерського районного суду міста Києва від 20.08.2018 р. у справі № 757/40379/18-к (провадження № 12013220540000400). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/75971032>.

20. Ухвала Печерського районного суду міста Києва від 30.05.2019 р. у справі № 757/27967/19-к (провадження № 1-кц-27112/19). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/82173046>.

21. Ухвала Печерського районного суду міста Києва від 17.01.2018 р. у справі № 757/1883/18-к (провадження № 12015130000000273). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/71735741>.

22. Ухвала Тернопільського міськрайонного суду Тернопільської області від 15.06.2020р.

у справі № 607/9463/20 (провадження-№ 1-кц/607/4243/2020). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/89927153>.

23. Ухвала Солом'янського районного суду міста Києва від 01.06.2018 р. у справі-№ 760/9773/18 (провадження № 1-кц/760/5453/18). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/74893737>.

24. Ухвала Печерського районного суду міста Києва від 18.10.2019 р. у справі № 757/55373/19-к (провадження № 1-кц-49591/19). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/85076565>.

25. Ухвала Вінницького міського суду Вінницької області від 12.05.2020 р. у справі-№ 127/9981/20 (провадження-№ 1-кц/127/4433/20). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/89226551>.

26. Ухвала Шевченківського районного суду міста Києва від 06.04.2020 р. у справі № 761/9797/20 (провадження-№ 1-кц/761/6083/2020). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/88778715>.

27. Ухвала Херсонського міського суду Херсонської області від 16.12.2019 р. у справі № 766/21445/19 (провадження-№ 1-кц/766/17122/19). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/86429590>.

28. Ухвала Жовтневого районного суду міста Дніпропетровська від 17.12.2020 р. у справі № 937/12612/20 (провадження-№ 1-кц/201/4015/2020). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/93947680>.

29. Ухвала Солом'янського районного суду міста Києва від 19.09.2018 р. у справі № 760/17813/18 (провадження № 1-кц/760/9263/18). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/76867539>.

30. Ухвала Дарницького районного суду міста Києва від 21.08.2020 р. у справі № 753/13161/20 (провадження № 1-кц/753/2845/20). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/92220131>.

31. Ухвала Центрального районного суду міста Миколаєва від 27.08.2020 р. у справі-№ 490/7809/19 (провадження-№ 1-кц/490/3149/2020). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/91280065>.

32. Ухвала Генічеського районного суду Херсонської області від 29.05.2020 р. у справі №: 653/4059/19 (провадження № 1-кц/653/306/20). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/89585101>.

33. Постанова Верховного Суду від 27.01.2020 р. у справі № 758/16546/18 (провадження-№ 51-620кмо19). URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/87298220>.

АНОТАЦІЯ

Стаття присвячена розкриттю з урахуванням норм Кримінального процесуального кодексу України і Закону України від 10.11.2015 р. № 772-VIII та сформованої на їх основі судової практики порядку передачі речових доказів Національному агентству України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, а також розкриттю їх змісту.

Охарактеризовано механізм передачі речових доказів Агентству за наявності письмової згоди власника, що визначена як підстава для їх передачі як для зберігання, так і для реалізації.

Розкрито порядок передачі речових доказів Агентству на підставі ухвали слідчого судді, суду. З урахуванням норм КПК визначено вимоги до змісту клопотання про передачу речових доказів Агентству. На основі судової практики узагальнено коло обставин, які підлягають врахуванню слідчим суддею, судом у ході вирішення питання про передачу Агентству речових доказів. Виокремлено вимоги до змісту ухвали слідчого судді, суду про задоволення клопотання детектива, слідчого, прокурора та передачу Агентству речових доказів. З урахуванням судової практики узагальнено підстави для відмови слідчим суддею, судом у задоволенні клопотання про передачу речових доказів Агентству. На основі практики Верховного Суду вказано на неможливість оскарження ухвали про передачу речових доказів Агентству.

Ключові слова: речові докази, зберігання речових доказів, реалізація речових доказів, передача речових доказів, АРМА.

SUMMARY

The article is devoted to determining the procedure for the transfer of material evidence to the National Agency of Ukraine for finding, tracing and management of assets derived from corruption and other crimes, taking into account the norms of the Criminal Procedure Code of Ukraine and the Law of Ukraine dated 10.11.2015 № 772-VIII and judicial practice formed on their basis.

The mechanism for transfer of material evidence to the Agency with the written consent of the owner is described, and it is defined as the basis for their transfer both for storage and sale.

The procedure for the transfer of material evidence to the Agency on the basis of the decision of the investigating judge, the court is revealed. Taking into account the norms of the CPC of Ukraine, the requirements to the content of the request for the transfer of material evidence to the Agency have been determined. Based on the judicial practice, the range of circumstances to be taken into account by the investigating judge, the court in resolving the issue of transferring material evidence to the Agency has been generalized. The requirements to the content of the decision of the investigating judge, the court to satisfy the request of the detective, the investigator, the prosecutor and for the transfer of material evidence to the Agency are singled out. Taking into account the judicial practice, the grounds for refusal of the investigating judge, the court to satisfy the request for the transfer of material evidence to the Agency are generalized. Based on the judicial practice of the Supreme Court, it is indicated that it is impossible to appeal the decision for the transfer of material evidence to the Agency.

Key words: material evidence, storage of material evidence, realization of material evidence, transfer of material evidence, ARMA.